

RETROSPECTIVE EFFECT UNDER THE MEASURES TO PREVENT RECIDIVISM OF SEXUAL AND VIOLENT CRIMES ACT B.E. 2565

Manuscript Submission Data: 2023, August 18

Article Editing Date: 2023, September 10

Article Accepted Date: 2023, October 12

Chudtapong Chuedee*

ABSTRACT

There are more sexual offenses and violent crimes occurring now than ever before, affecting both society and the families of the individuals who are harmed. Despite being appropriately and severely punished by the law, some criminals who have been appropriately and severely punished by the law may be released and engaged in criminal activity again. Despite the fact that there is a procedure for authorities to follow, such monitoring is not legally enforceable and is ineffective at preventing crime. As a consequence, some offenders tend to commit more offenses of the same or similar crime. Therefore, criteria under the Royal Decree on Measures to Prevent Recurring Offenses Relating to Sexual Offenses or the Use of Violence, B.E. 2565 was set up in order to prevent repeated crime, monitor crime and establish social protection.

However, the provisions of Section 43, which apply to cases pending in the court and the release of offenders for offenses specified in Section 3, will be retroactive to the day before the enforcement of this Royal Decree. This retroactivity will be effect on the offenders because on the day they committed the offense, there were no measures under this Royal Decree, following the principles of criminal law, bringing the Royal Decree on Measures to Prevent Recurring Offenses Relating to Sexual Offenses or the Use of Violence, B.E. 2565 into effect. Section 43 applies to pending cases in court and may have legal consequences and impact the individual's freedoms.

It has been noticed that the Penal Code should be changed to include repeated sexual misconduct or violent acts, particularly in Article 43, as of B.E. 2565. This is to make sure that the principle of non-retroactivity is followed and to protect the rights and freedoms of citizens as set out in the Constitution. It is stated that this change will apply to people who break the law by committing sexual misconduct or violence as described in Article 3, after the law has been applied. This is to make sure that the law is clearly followed and avoid any confusion.

Keywords: Repeated crime, Retrospective laws, Punishment after releasing.

* Legal Officer at Sripatum University at Chonburi

Faculty of Law, Sripatum University at Chonburi

Corresponding author e-Mail: 41970492@chonburi.spu.ac.th

หลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง ตามพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำความผิด ในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ: 18 สิงหาคม 2566

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 10 กันยายน 2566

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 12 ตุลาคม 2566

ชัชทพงษ์ เชื้อดี*

บทคัดย่อ

ปัจจุบันรูปแบบกระทำความผิดที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับเพศ หรือคดีที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ทั้งก่อให้เกิดผลเสียหายต่อสังคม และครอบครัวของผู้ถูกกระทำ ผู้ก่อเหตุบางส่วนแม้จะถูกลงโทษที่เหมาะสม และรุนแรงตามกฎหมายแล้ว แต่เมื่อถูกจำคุก พ้นโทษ และได้รับการปล่อยตัวสู่สังคม ก็อาจมีการกลับมากระทำความผิดซ้ำได้อีก แม้จะมีกระบวนการในการติดตามจากเจ้าหน้าที่ แต่การติดตามดังกล่าวยังไม่มีความน่าเชื่อถือเป็นกฎหมาย และไม่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำ ผู้กระทำความผิดซ้ำ

ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดส่วนหนึ่งมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดในรูปแบบเดียวกัน หรือรูปแบบใกล้เคียงกันซ้ำอีกเพิ่มขึ้น จึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพเพื่อป้องกัน และเฝ้าระวังการก่ออาชญากรรม และสร้างความปลอดภัยให้สังคม ลดปัญหาในการกระทำความผิดซ้ำ แต่บทบังคับตามบทเฉพาะกาล มาตรา 43 ที่ใช้บังคับแก่คดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาล และมีการปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาดตามความผิดที่ระบุไว้ในมาตรา 3 อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทำให้พระราชบัญญัติฉบับนี้มีโทษย้อนหลังแก่ผู้กระทำความผิด เพราะในวันที่ได้กระทำความผิดยังไม่มีความผิดตามมาตรานี้ ตามพระราชบัญญัตินี้ ตามหลักของกฎหมายอาญา การนำพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 บทเฉพาะกาล มาตรา 43 มาบังคับใช้กับคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาอาจส่งผลกระทบต่อผู้กระทำความผิด ก่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมายและส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้นั้นได้

ผู้เขียนเห็นว่า ให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ในบทเฉพาะกาลมาตรา 43 เพื่อไม่ให้ขัดกับหลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง และเพื่อให้กฎหมายเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดให้นำมาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือกรณีที่ใช้ความรุนแรงตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 ภายหลังที่กฎหมายมีการบังคับใช้ เพื่อลดปัญหาในการตีความ และการบังคับใช้กฎหมายให้มีความชัดเจน

คำสำคัญ: การกระทำความผิดซ้ำ, การลงโทษย้อนหลัง, มาตรการภายหลังพ้นโทษ

* นิดกร มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

Corresponding author e-Mail: 41970492@chonburi.spu.ac.th

บทนำ

ปัจจุบันการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน ชีวิต และร่างกาย มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากการเข้าถึงอุปกรณ์ในการก่อเหตุ เช่น อาวุธปืน สามารถหาได้ง่าย มีการซื้อขายโดยทั่วไป เมื่อนำอาวุธนั้นมาก่อเหตุทำให้เกิดเหตุที่มีความรุนแรงขึ้นด้วย ส่งผลให้เกิดคดีอุกฉกรรจ์ หรือคดีสะเทือนขวัญ ที่เป็นข่าวตามมาในหน้าสื่อสังคมออนไลน์ที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว โดยการสรุปสถิติฐานความผิดอาญา ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีการบันทึกคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ ในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนคดีรับแจ้งที่ 12,773 คดี และในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนคดีรับแจ้งที่ 13,824 คดี (สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน), ออนไลน์, 2566)

เมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญา ผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษตามกฎหมายที่บัญญัติบังคับใช้ โดยมีการลงโทษทางอาญา ทั้ง 5 สถาน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 โทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิดมีดังนี้ 1) ประหารชีวิต 2) จำคุก 3) กักขัง 4) ปรับ และ 5) ริบทรัพย์สิน แล้วแต่กรณี หรือฐานความผิดที่ก่อขึ้น เมื่อผู้กระทำความผิดได้ถูกลงโทษ และรับผิดตามกระบวนการตามกฎหมายแล้ว พบว่า มีผู้กระทำความผิดจำนวนมากเมื่อพ้นโทษออกมาแล้วได้ทำความผิดซ้ำอีก จากสถิติการกระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ณ วันที่ 30 กรกฎาคม 2566 จากกรมราชทัณฑ์จำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว ในปี 2565 มี จำนวน 160,107 คน จำนวนผู้ต้องขังกลับมากระทำความผิดซ้ำภายใน 1 ปี ในประเภทคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิต และร่างกาย มี จำนวน 24,856 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.08

ในปี 2566 จำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว จำนวน 114,944 คน มีจำนวนผู้ต้องขังที่กลับมาทำความผิดซ้ำ จำนวน 8,751 คน ทำให้เห็นได้ว่า เมื่อผู้กระทำความผิดได้รับการปล่อยตัวจากการถูกลงโทษแล้วยังคงมีจำนวนมากที่กลับมากระทำความผิดซ้ำ (กรมราชทัณฑ์, ออนไลน์, 2566) หากเป็นผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ที่ใช้ความรุนแรง เช่น ความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย หรือความผิดเกี่ยวกับเพศ ก็ยังมีความเสี่ยงที่จะไปกระทำความผิดซ้ำ การปล่อยตัวโดยมีเงื่อนไขอาจสร้างความเสียหายให้กับสังคมอย่างมาก แม้กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินโครงการศูนย์เฉพาะกิจเฝ้าระวังความปลอดภัยของประชาชน หรือโครงการ JSOC ซึ่งกำหนดให้ผู้พ้นโทษจำนวน 7 กลุ่ม เป็นกลุ่มเฝ้าระวัง เช่น ความผิดฐานฆาตกรรม ข่มขืนกระทำชำเรา คดีฆาตกรต่อเนื่อง ให้กลับมาอยู่ในความเฝ้าระวังของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อไม่ให้ไปกระทำความผิดอีก (ปกป้อง ศรีสนิท, 2564)

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ได้ประกาศบังคับใช้ และเป็นมาตรการที่นำมาใช้เพิ่มเติมจากการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดซ้ำเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรงให้มีมาตรการต่าง ๆ ที่นำมาใช้อย่างชัดเจน

วัตถุประสงค์

บทความนี้ต้องการศึกษาพระราชบัญญัติการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ขัดกับหลักการของกฎหมายในเรื่องการมีผลย้อนหลังของกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอาญา ที่เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกบังคับใช้ตามกฎหมาย

หลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในมาตรา 2 บัญญัติว่า “พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” ทำให้ปัจจุบันมีผลบังคับใช้เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง โดยมีการกำหนดมาตรการเพื่อเป็นการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำหรือการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิด ตามมาตรา 3¹ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้กลับมากระทำความผิดซ้ำอีกด้วยการใช้มาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ เช่น มาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ และการคุมขังฉุกเฉินที่นำมาใช้ในการป้องกันการกลับมาก่อทำความผิดซ้ำ มีเหตุในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ “เนื่องจากผู้กระทำความผิดอาญาบางประเภทที่เกี่ยวข้องกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง เช่น การข่มขืนกระทำชำเรา การกระทำความผิดทางเพศกับเด็ก การฆาตกรรมการทำร้ายจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายการทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสรวมทั้งการนำตัวบุคคลไปเรียกค่าไถ่ เมื่อถูกจำคุกและได้รับการปล่อยตัวสู่สังคมแล้ว แม้ว่าจะมีการติดตามจากเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แต่ไม่มีสภาพบังคับเป็นกฎหมายและไม่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำ ผู้กระทำความผิดเหล่านี้ส่วนหนึ่งยังมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดในรูปแบบเดียวกันหรือรูปแบบใกล้เคียงกันซ้ำอีก สมควรมีกฎหมายเฉพาะที่กำหนดมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดดังกล่าว (พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565, 2565)

โดยกำหนดให้มีมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด มาตรการเฝ้าระวังภายหลังพ้นโทษและมาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษเพื่อป้องกันสังคมและผู้เสียหายจากการกระทำความผิดที่อาจเกิดขึ้นอีกและเพื่อส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดโดยคำนึงถึงสิทธิ และเสรีภาพของผู้ต้องคำสั่งดังกล่าวอย่างเหมาะสมจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้” เห็นได้ว่า มาตรการที่นำมาใช้เพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ เป็นมาตรการเพิ่มเติมจากการบังคับใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญาสำหรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง

¹ มาตรา 3 พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 283 ทวิ มาตรา 284 มาตรา 288 มาตรา 289 มาตรา 290 มาตรา 297 มาตรา 298 และมาตรา 313 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ในกรณีศาลมีคำพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามมาตรานี้มาตราใดตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่ง แม้ศาลจะพิพากษาให้ลงโทษในความผิดอื่นที่ไม่ได้ระบุไว้ในวรรคหนึ่งก็ตาม ก็ให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับด้วย

ซึ่งเป็นมาตรการในการจำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำความผิด เพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ (Public interest) การคุ้มครองประโยชน์ปัจเจกชน (Individual interest) โดยใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย เพื่อป้องกันสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ

เมื่อมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ในบทเฉพาะกาลมาตรา 43 ได้บัญญัติว่า “ให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษผู้กระทำความผิด ในความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 ที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาล และกรณีที่จะมีการปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาดซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ” ซึ่งอาจส่งผลว่าคดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลก็ให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปบังคับใช้ได้ ทำให้กฎหมายฉบับนี้มีโทษย้อนหลังไปถึงคดีที่ค้างพิจารณาในศาลที่ยังไม่มีคำตัดสิน ซึ่งอาจขัดกับหลักกฎหมายอาญา มาตรา 2 ที่บัญญัติว่า “บุคคลจะต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้น บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย...” จึงอาจถือว่าพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่

โดยหลักการของพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เนื่องจากผู้กระทำความผิดอาญาบางประเภทที่เกี่ยวข้องกับเพศ หรือที่ใช้ความรุนแรง เช่น การข่มขืนกระทำชำเรา การกระทำความผิดทางเพศกับเด็ก การฆาตกรรม การทำร้ายจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย การทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส รวมทั้งการนำตัวบุคคลไปเรียกค่าไถ่ เมื่อถูกจำคุกและได้รับการปล่อยตัวสู่สังคมแล้ว แม้จะมีการติดตามจากเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แต่ไม่มีสภาพบังคับเป็นกฎหมายและไม่มีประสิทธิผลในการป้องกันการกระทำผู้กระทำความผิดซ้ำ ผู้กระทำความผิดเหล่านี้ส่วนหนึ่งยังมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดในรูปแบบเดียวกัน หรือรูปแบบใกล้เคียงกันซ้ำอีก

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ได้มีการกำหนดให้ หมวด 3 มาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด หมวด 4 มาตรการเฝ้าระวังภายหลังคนโทษ และหมวด 5 มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ หมวด 6 การคุมขังฉุกเฉิน เพื่อเป็นมาตรการที่นำมาบังคับใช้เพื่อป้องกันผู้กระทำความผิดที่อยู่ระหว่างการรับโทษหรือพ้นโทษแล้วกลับมากระทำความผิดซ้ำอีกเพื่อเป็นมาตรการในการป้องกันสังคมและผู้เสียหายจากการกระทำความผิดที่อาจเกิดขึ้นอีก และเพื่อส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดโดยคำนึงถึงสิทธิ และเสรีภาพของผู้ต้องคำสั่งดังกล่าวอย่างเหมาะสม เช่น

มาตรา 22 เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า นักโทษเด็ดขาดซึ่งศาลมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดในความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 จะกระทำความผิดซ้ำภายหลังพ้นโทษ ศาลอาจมีคำสั่งกำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษตามที่พนักงานอัยการร้องขอโดยกำหนดมาตรการเดียว หรือหลายมาตรการตามแต่กรณีก็ได้

มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ ได้แก่

- (1) ห้ามเข้าใกล้ผู้เสียหายจากการกระทำความผิด
- (2) ห้ามทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด
- (3) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- (4) ห้ามออกนอกประเทศ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล
- (5) ห้ามก่อให้เกิดอันตรายต่อละแวกชุมชนที่ตนพักอาศัย
- (6) ให้พักอาศัยในสถานที่ที่กำหนด
- (7) ให้พักอาศัยในสถานบำบัดที่กำหนด หรือให้ไปอยู่ภายใต้การดูแลในสถานบำบัดภายใต้การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งได้รับรองโดยกระทรวงสาธารณสุขตามที่ศาลเห็นสมควร
- (8) ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงาน หรือผู้ดูแลสถานที่พัก หรือสถานบำบัด
- (9) ให้มารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ หรือได้รับการเยี่ยมจากพนักงานคุมประพฤติ หรืออาสาสมัครคุมประพฤติ หรือเจ้าหน้าที่อื่นตามระยะเวลาที่กำหนด
- (10) ให้ใช้มาตรการทางการแพทย์ หรือมาพบ หรือรับการตรวจรักษาจากแพทย์ หรือบุคคลอื่นใดตามที่ศาล หรือพนักงานคุมประพฤติกำหนด
- (11) ให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟู แก่ใจ หรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศาล หรือพนักงานคุมประพฤติกำหนด
- (12) ให้แจ้งพนักงานคุมประพฤติทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่ทำงาน หรือการเปลี่ยนงาน
- (13) ให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวในการเฝ้าระวัง

ศาลอาจกำหนดระยะเวลาการเฝ้าระวังในแต่ละมาตรการตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกิน 10 ปี นับแต่วันพ้นโทษ

การมีคำสั่งตามวรรค 1 ให้ศาลคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งความรุนแรงของคดี สาเหตุแห่งการกระทำความผิด ประวัติการกระทำความผิด ภาวะแห่งจิตนิสัย และลักษณะส่วนตัวอื่นของผู้กระทำความผิด ความปลอดภัยของผู้เสียหายและสังคม โอกาสในการกระทำความผิดซ้ำ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และความได้สัดส่วนของการใช้มาตรการที่ต้องกระทบสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาถูกบังคับด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการมีคำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

หลักเกณฑ์ที่นำมาใช้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้เกิดจากทฤษฎีของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คือ การรักษาสมดุลระหว่างประโยชน์สาธารณะ (Public interest) หมายถึง การดำเนินคดีอาญาที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการค้นหาความจริง กับประโยชน์ของผู้ถูกดำเนินคดี (Interest of the accused) หมายถึง สิทธิในการต่อสู้คดีในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ และการคุ้มครองประโยชน์ของปัจเจกชน เพื่อให้เกิดการดำเนินคดีที่เป็นธรรม (A Fair Trial) (ปกป้อง ศรีสนิท, 2564) แต่ในบทเฉพาะกาลแห่งพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565

มาตรา 43 ได้บัญญัติว่า “ให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษผู้กระทำความผิดในความผิดที่ระบุไว้ในมาตรา 3 ที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาล และกรณีที่จะมีการปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาดซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดที่ระบุไว้ในมาตรา 3 อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จึงเห็นได้ว่า คดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับใช้ ทำให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรงที่ได้กระทำลงไปเกิดขึ้นก่อนมีการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ ทำให้อาจเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำความผิดย้อนหลังไปก่อนวันที่กฎหมายฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้ ซึ่งอาจขัดกับหลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลังได้

หลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลังเป็นหลักที่ใช้กับกฎหมายได้ทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายอาญา กฎหมายเอกชน กฎหมายมหาชน หรือกฎหมายวิธีพิจารณาความ โดยในกฎหมายอาญา หลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลังนำมาใช้กับกฎหมายอาญาอย่างเคร่งครัด คือ กฎหมายอาญาไม่มีผลย้อนหลังตามที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 ว่า “บุคคลจะต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย...” (ณัฐพงศ์ โปษะบุตร, 2550)

หลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง (Ex Post Facto Laws) หมายถึง กฎหมายจะถูกบังคับใช้ให้ผลในภายหลังภายภาคหน้าเสมอ เมื่อบุคคลกระทำการอย่างใด และการกระทำนั้นเป็นความผิดและต้องรับโทษทางอาญาจะต้องมีกฎหมายบัญญัติให้การกระทำความผิดนั้นมีโทษตามกฎหมายในขณะที่กระทำความผิด ดังนั้น “ไม่มี ความผิด ไม่มีโทษ ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้แล้วว่าเป็นความผิด (Nullum crimen nulla poena sine lege) หลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลังจึงเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่มีต่อการใช้อำนาจนิติบัญญัติของรัฐ เพราะตามหลักนิติรัฐแล้ว ผู้ปกครองจะต้องปกครองโดยกฎหมายที่เป็นธรรมมิใช่ปกครองโดยใช้อำนาจที่ไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรม การที่กฎหมายมีผลย้อนหลังจึงขัดต่อหลักความเป็นธรรม และวิตรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชน

จึงเป็นเหตุผลว่า พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 มีการกำหนดมาตรการในการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ เช่น มาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษหรือ มาตรการคุมขังฉุกเฉิน เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำอีกของผู้กระทำความผิด โดยมีหลักในการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ (Public interest) การคุ้มครองประโยชน์ปัจเจกชน (Individual interest) หรือการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย เป็นมาตรการในการป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำ ที่นำมาใช้กับผู้กระทำความผิด แต่กรวมถึงบรรดาคดีที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 ที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาล และกรณีที่จะมีการปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาดซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วยตามมาตรา 43 ทำให้พระราชบัญญัตินี้มีโทษย้อนหลังไปถึงคดีที่เกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งอาจขัดกับหลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลังได้ เนื่องจากในวันที่เกิดความผิดนั้น ไม่มีกฎหมาย หรือยังไม่มีประกาศพระราชบัญญัตินี้

บทสรุป

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 เป็นมาตรการที่นำมาใช้เพิ่มเติมการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา เกี่ยวกับความผิดทางเพศ หรือความผิดที่ใช้ความรุนแรง ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำความผิดเพิ่มเติมจากเดิมโดยนำ มาตรการต่าง ๆ เช่น มาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ หรือการคุมขังฉุกเฉิน เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดทางเพศหรือ ความผิดที่ใช้ความรุนแรงกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก ตามหลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ (Public interest) การคุ้มครองประโยชน์ปัจเจกชน (Individual interest) โดยใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยเป็นการป้องกัน และปราบปรามมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นจากผู้ที่เคยต้องโทษแล้ว

ปัญหาอาจเกิดขึ้นตามบทเฉพาะกาลมาตรา 43 บัญญัติว่า “ให้นำพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับแก่ บรรดาคดีที่โจทก์ฟ้อง และขอให้ลงโทษผู้กระทำความผิดในความผิดที่ระบุไว้ในมาตรา 3 ที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาล และกรณีที่จะมีการปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาดซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 อยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ” อาจทำให้เป็นการลงโทษย้อนหลังผู้กระทำความผิด ตามหลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง ซึ่งเป็นหลักกฎหมายในการประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนเห็นว่า ให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิด เกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565 ในบทเฉพาะกาลมาตรา 43 เพื่อไม่ให้ขัดกับหลักกฎหมายไม่มีผล ย้อนหลัง โดยกำหนดให้นำมาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศหรือกรณีที่ใช้ความรุนแรงตามที่ระบุไว้ ในมาตรา 3 ภายหลังที่กฎหมายมีการบังคับใช้เพื่อลดปัญหาในการตีความ และการบังคับใช้กฎหมายให้มีความ ชัดเจน และเพื่อให้กฎหมายเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน

บรรณานุกรม

กรมราชทัณฑ์. (2566). *อัตราการกระทำความผิดซ้ำแยกตามกลุ่ม* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://www.correct.go.th/> [2566, 29 กรกฎาคม].

ณัฐพงศ์ โปะกะบุตร. (2550). หลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง (Ex Post Facto Laws). *วารสารพี'๕๐*

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, หน้า 27-33.

ปกป้อง ศรีสนิท. (2564). แนวทางการปรับปรุงกฎหมายเพื่อป้องกันอันตรายจากผู้กระทำความผิดหรือ

ผู้พ้นโทษที่มีพฤติกรรมเป็นภัยต่อสังคมระยะที่ 1. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 50(4), หน้า 504-531.

พระราชบัญญัติมาตรการป้องกันและระงับการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565.
(2565, 25 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 139 (ตอนที่ 66 ก), หน้า 6-21.

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน). (2566). *สถิติฐานความผิดคดีอาญา* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
https://data.go.th/dataset/rtp_crimes_stat [2566, 7 ตุลาคม].